

LIITE 1: Perustelumuistio

Uusien hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla (HEL 2022-013346)

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 5.6.2023

Tässä perustelumuistiossa on Innovaatorahastolle jätetyn hakemuksen kuvaus hankkeesta sekä yhteenvedo arvioinnin tuloksista.

Taulukko 1. Innovaatorahaston uudet hanke-ehdotukset

	Toteuttaja	Hanke	Haettu rahoitus 2023, €	Myönnettävä rahoitus 2023, €	Haettu rahoitus 2024, €	Sidottava rahoitus 2024, €	Haettu rahoitus 2025, €	Sidottava rahoitus 2025, €	Haettu rahoitus yht. 2023-2026, €	Myönnettävä ja sidottava yhteensä 2023-2025, €	Omarahoitus/ muu rahoitus yhteensä, €	Kokonaisrahoitus yhteensä, €
1	Forum Virium Helsinki Oy	POP-T - Poikkeusalueiden joustava hyödyntäminen ja tarkka tieto muuttuvassa kaupunkiympäristössä	-	-	392 850	0	415 850	0	808 700	0	42 390	851 090
2	Herizon ry	EmpowerHer: Migrant Women's Business Challenge 2023 - 2024	67 500	0	67 500	0	-	-	135 000	0	60 000	195 000
3	SILTA Ventures ry	SILTA	-	-	65 000	0	-	-	65 000	0	243 500 (vahvistamatta)	308 500
Yhteensä, €			67 500	0	525 350	0	415 850	0	1 008 700	0		

1. Forum Virium Helsinki Oy: POP-T - Poikkeusalueiden joustava hyödyntäminen ja tarkka tieto muuttuvassa kaupunkiympäristössä

Toteutusaika:	1/2024-12/2025
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunkiympäristön toimiala (rakennukset ja yleiset alueet: rakennetun omaisuuden hallinta, lupapalvelut, liikennesuunnittelu), kaupunginkanslia (aluekehitysprojektit), kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala (kirjasto- ja liikuntapalvelut), Helsingin pelastuslaitos, Stara
Yhteistyötahot muualla:	Vuokratonntti Oy, Cramo, Ramirent, Würth, Ahlsell, Raksaruokala, Raksa Catering, Ihana Kahvila, Mannerheimintien perusparannushankkeen aikainen asukas- ja yritysraati, Skydata Oy, Pointscene Oy, Tietoa Finland Oy
Kokonaiskustannukset:	851 090 euroa, josta innovaatorahaston osuus 95%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €*)	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2024	392 850	21 195	2024	0
2025	415 850	21 195	2025	0
Yht.	808 700	42 390	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

Hankkeessa keskitytään muuttuvien, tai murroksessa olevien kaupunkikehityskohteiden rakentamisen aikaisten haittojen minimoimiseen. Hanke pyrkii edistämään elinkeinopoliittisia tavoitteita vähentämällä rakentamisesta liiketoiminnalle aiheutuvia tilapäisiä haittoja, mutta lisäksi luomalla edellytyksiä uudelle monistettavalle palveluliiketoiminnalle alueilla, jotka vasta rakentuvat ja joissa lähipalveluille on välitöntä kysyntää.

Hankkeessa keskitytään myös digitaalisen muuttuvan karttadatan kustannustehokkaaseen tuottamiseen ja hyödyntämiseen sekä dynaamisen kaupunkidatan tuottamiseen. Tavoite tukee osaltaan Helsingin kaupungin pyrkimystä olla menestyksekkäs digitaalisten aineistojen hyödyntäjä.

Tavoitteena on, että rakentamisesta aiheutuvat haitat muutosalueilla liikkuville ihmisille ja logistiikkayrityksille sekä alueilla liiketoimintaa jo harjoittaville yrityksille voidaan minimoida tuomalla jatkuvasti päivittyvä kartta- ja kaupunkidata tarjolle kartta- ja reitityspalveluita tarjoavaan yhteisölliseen OpenStreetMapiin sekä kaupallisille karttapalvelutoimijoille. Näin maksimoidaan paikkojen saavutettavuus, liikkumisen esteettömyys ja yleinen turvallisuus.

Tämän hankkeen ydinsisältö tiivistyy kahteen peruskysymykseen, joihin hankkeessa kehitetään ratkaisut:

1. Miten poikkeus- ja joutoalueita voidaan ottaa käyttöön ja hyödyntää uusina tilapäisinä, mutta monistettavina liiketoimintamahdollisuuksina? Miten nk. Pop-up-liiketoimintatarjonta voidaan

kustannustehokkaasti mahdollistaa hyödyntäen markkinoilla jo olevia ratkaisuja mm. tilapäisten konttiratkaisujen suhteen (konttikirjasto, konttikioski, konttisauna, konttikahvila, konttirautakauppa jne.)?

2. Miten rakentamisen aikaisten poikkeusalueiden toimivuutta, saavutettavuutta ja esteettömyyttä voidaan parantaa kehittämällä kustannustehokkaita tapoja tuottaa ja hyödyntää tarkkaa ja tihein aikavälein päivittyvää kaupunki- ja karttadataa (dronelennot ja niistä jalostettava kartta-aineisto). Hyödyntämiskohteita ovat muun muassa digitaaliset opastuspalvelut ja niihin tukeutuvat rakentamiseen liittyvät logistiikkaratkaisut sekä poikkeusalueiden läpi kulkevat ihmisvirrat.

Molempiin ratkaisuihin liittyy olennaisesti ratkaisukonseptien osia tarjoavien yritysten ja kaupungin keskeisten toimialojen kanssa yhteistyössä tehtävät kokeilut, joissa konsepteja kehitetään edelleen ja luodaan edellytyksiä uudelle monistettavalle liiketoiminnalle.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hanke on linjassa innovaatorahaston sääntöjen, periaatteiden ja kaupunkistrategian kanssa. Edellisellä strategiakaudella oli vahvasti esillä katutöistä ja rakentamisesta aiheutuvien haittojen minimointi. Joitakin päällekkäisyyksiä on löydettävissä muihin käynnissä oleviin kehityshankkeisiin, joista tärkein lienee kaupunkiympäristön toimialan vetämä [Haitaton 2.0](#), joka pyrkii vähentämään katutöistä ja tilapäisistä liikennejärjestelyistä aiheutuvaa haittaa kaupunkilaisille huomioimalla paikkaan sidottua ominaisuustietoa lupia hakiessa.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Hankkeen ei innovaatorahaston kriteereihin nähden arvioida riittävän merkittävästi vahvistavan elinkeinoperustan luomista ja mahdollisuuksia uudelle kasvavalle liiketoiminnalle. Vaikka hankkeen sisältämä toiminta potentiaalisesti ainakin jossain määrin voi luoda uutta elinkeinoperustaa murroksessa oleville alueille, vaikuttavuus arvioidaan jäävän rajalliseksi. Konttiratkaisujen tuominen rakennustyömaille ei vaikuta kannattavalta liiketoiminnalta. Konttien rajallinen koko sekä rakentuvan alueen vähäiset asiakasmäärät eivät arvioiden mukaan mahdollista suurta liikevaihtoa. Tilapäisratkaisujen monistaminen ja siirtäminen on kallista ja esimerkiksi ravintolat tarvitsevat elintarviketoimintaansa erilliset luvat jokaisen muuton yhteydessä. Hakemuksessa mainitut työmaaruokalan ja rautakaupan konttiratkaisuille voisi olla kysyntää, mutta isommilla työmailla ne tuotetaan palveluna jo rakennusyrityksen tai sen kumppanien toimesta. Nykyään isot rakennustyömaat rakennetaan vaiheittain, jolloin palveluita alkaa syntyä rakennustyön ollessa vielä käynnissä jo valmistuneisiin kortteleihin. Uusia tilapäispalveluja syntyy markkinaehtoisesti, jos on kysyntää. Tällaisia onkin syntynyt esimerkiksi päivittäistavarakauppaketjujen toimesta.

Hankkeen potentiaalisena vahvuutena voidaan pitää uusien menetelmien käyttöönottoa, kuten reittiaineiston ylläpito, osaksi poikkeusalueiden tilannekuvausta. Digitaalisen muuttuvan karttadatan kustannustehokas tuottaminen voi kuitenkin olla haastavaa. Katuremonteissa ja rakennustyömaille tieto vanhenee niin nopeasti, että tietoa pitäisi päivittää jatkuvasti, jotta sen luotettavuus säilyisi. Drone-kuvaukset voivat olla melko hankala tapa kerätä muuttuvaa karttatietoa. Ehkä sensoreiden tai heatmap -toteutusten avulla voisi kerätä reaaliaikaista dataa luotettavammin? Tieto pitäisi olla saavutettavissa jo ihmisten käytössä olevilla alustoilla, jotta se olisi löydettävissä. Hankkeessa esitellään hyödyntämismahdollisuudet myös Googlen ja Pelastuslaitoksen suuntaan. Epäselväksi jää Googlen halukkuus sitoutua, hankkeen lyhyestä kestosta ja jatkuvasti vanhentuvasta tiedosta johtuen. Google Maps in ja muiden kaupallisten toimijoiden karttadata päivittyy jo melko tiheästi. Pelastuslaitoksen osalta sitoutuneisuutta voi vaikeuttaa tiedon luotettavuuden varmistaminen. Voisi olla kohtalokasta,

jos karttapalvelu johtaisi pelastusviranomaisia harhaan. Karttadatan elinkeinopoliittinen ulottuvuus arvioidaan siis jäävän rajalliseksi. Uusia sovelluksia voi syntyä datan avulla ja ihmiset voivat löytää paremmin rakennustyömaan keskellä oleviin yrityksiin, mutta liiketoiminnallinen vaikuttavuus arvioidaan jäävän rajalliseksi.

Hakemuksessa tunnistetiin jonkin verran potentiaalia siirrettävien kunnallistekniikkaratkaisujen innovaatioilla. Jos syntyisi aidosti kustannustehokkaita ratkaisuja, se edistäisi tilapäispalvelujen ja tapahtumien tuottamista kaupunkitilassa. Tällaisia ratkaisuja löytyy kuitenkin jo jonkin verran. Helenillä on sähkökontteja, vaikka ne ovatkin hyvin kalliita. Lisäksi löytyy aggregaattiratkaisuja ja tilapäisviemärintiratkaisuja. Tuontivedelle taas puolustusvoimilla on ratkaisuja.

Erityinen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä / ilmasto- ja kestävyystavoitteissa: Hankkeen Hakemuksella ei arvioida olevan erityisen merkittävää vaikuttavuutta kaupungin palvelujen kehittämisessä tai ilmasto- ja kestävyystavoitteiden toteuttamisessa. Alierakentamiskohteiden oikea-aikainen palvelutuotanto voisi tuki parantua, mikäli kontti- ja pop-up-palveluita pystytään tuottamaan alueille joustavasti. Ilmastotavoitteiden osalta ajantasainen tietopohja esimerkiksi muuttuvista reiteistä voisi jossain määrin parantaa kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Rakentamisajan haittojen vähentäminen liiketoiminnalle on ajankohtainen aihe, esimerkiksi Mannerheimintien remontin vuoksi ja kaupungin vuonna 2023 tekemässä yrityskyselyssä poikkeusalueiden hyödyntäminen joustavasti on noussut esille. Jää kuitenkin epäselväksi kuinka paljon tällainen hanke auttaisi kyseiseen haasteeseen. Haettu innovaatorahaston rahoitusosuus hankkeelle on huomattavan suuri ja kokonaisrahoitus arvioidaan olevan liian iso suhteessa hankkeen potentiaaliseen vaikuttavuuteen. Kysymysmerkkinä on myös kaksivuotisen hankkeen jälkeiset toimenpiteet ja vastuut. Jää osittain epäselväksi, mikä taho ottaa omistajuuden uusista toimintamalleista ja hankkeessa tuotettavan datan päivittämisestä.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Hankesuunnitelma on selkeä. Hankkeen budjetti vaikuttaa harkitun tasapainoiselta mutta suurelta, suhteessa hankkeen vaikuttavuuspotentiaaliin. Hakijan vahva rooli ja osaaminen kaupunkikokeilujen toteuttamisessa korostuu ja kaupungin ja sen eri alueiden ymmärrys ja jo usean potentiaalisen toteuttajan ja toimintaa tukevan toimijan joukko kaupungin sisällä sekä sidosryhmissä on hyvin toimintaa tukeva.

Hanke jakautuu kahteen osaan, joita ovat tilapäisratkaisujen tarjoaminen rakennustyömaille sekä jatkuvasti päivittyvän karttadatan hyödyntäminen. Tilapäisratkaisujen osalta hankkeessa tarjotaan konttiratkaisuja rakennustyömaille. Poikkeusalueiden potentiaali konttiratkaisuille voi paikoin olla haastavaa, sillä aluerakentamiskohteissa esimerkiksi tyhjät tontit ja vapaaksi jäävät yleiset alueet tarvitaan usein rakentamista tukevien toimintojen käyttöön. Lisäksi aktiiviset rakentamistoiminnot saattavat olla monelle yritysformaatile (esim. kahvilat) melko epäinspiroiva toimintaympäristö. Rakentamisen suunnittelussa ja vaiheistuksessa tulisi pystyä huomioimaan mahdolliset tarpeet esimerkiksi tilapäisten palveluiden osalta. Konttiratkaisuille ei arvioida olevan tarvetta esimerkiksi katu- ja liikenne-remonteissa, jotka tapahtuvat kaupunkikeskustoissa, kun ympärillä olevat palvelut ovat edelleen saatavilla. Rakennustyömaille kyseessä oleville rajallisille palveluille ei arvioida olevan merkittävää kysyntää.

Karttadatan osalta haasteeksi nousee hankkeen määräaikaisuus ja rakennustyömaa-aikaisten järjestelyjen nopea vanhentuminen. Päivittyvä karttatieto olisi hyvä liittää osaksi nykyistä kaupunkilaisia palvelevaa tiedottamista, jotta kaupunkilaisille olisi mahdollisimman selkeätä mistä tietoa pitäisi etsiä.

Hankkeen keskeisimmät tarvittavat kumppanit ovat rakennusyhtiöt, jotka hallinnoivat työmaa-alueita ja karttadatan kaupallistamisen näkökulmasta Google. Haasteena hankkeessa on, että ulkopuolinen toimija (hanke) pyrkii jo olemassa olevien isojen yhtiöiden ”tontille” (rakennusyhtiöt ja erilaiset karttapalvelut). Tällöin hanke sitoo heiltä resursseja, eikä hankkeella välttämättä ole osoitettavissa konkreettista heille vastapalveluksena tarjottavaa pitkäkestoista hyötyä. Hanke ei välttämättä vähennä aiheutuvaa haittaa muutosalueilla, kun konttien tuominen rakennusalueille tuo lisää muuttuvia tekijöitä jo valmiiksi kompleksiseen toimintaympäristöön sitoen samalla rakennusyhtiöiden ja alihankintaketjussa olevia resursseja. Hankesuunnitelmassa olisi myös hyvä nykyistä vahvemmin huomioida toiminnan turvallisuuteen ja luvallisuuteen liittyvät seikat.

Yhteenveto:

Hankkeella ei innovaatorahaston kriteereihin nähden arvioida olevan sellaisia merkittäviä pitkäaikaisvaikutuksia tai hyötyjä, jotka jäisivät elämään hankkeen jälkeen, jotta rahoitus olisi kannattavaa. Hankkeen ei siis arvioida olevan riittävän vaikuttava suhteessa haettuun rahoitusmäärään.

Kaupungin vuonna 2023 toteuttamassa yritys­kyselyssä poikkeus­alueiden hyödyntäminen joustavasti on noussut esille. Hakemuksessa esitetyissä rakennuskohteiden poikkeusajan liiketoimintaratkaisui­ssa nähtiin jonkin verran uuden elinkeinoperustan luomista, mutta liiketoimintapotentiaalin ja uutuusarvon ei arvioitu olevan kovin huomattava. Kustannustehokkaan siirrettävän kunnallistekniikkainfran kehittäminen pidettiin hyödyllisenä, mutta asia ei korostunut hankehakemuksessa.

Päivittyvän karttadatan tuottaminen pidettiin kiinnostavana, mutta sen kautta syntyvä liiketoimintapotentiaali arvioitiin jäävän rajalliseksi. Esimerkiksi Google Mapsin ja muiden kaupallisten toimijoiden karttadata päivittyy jo melko tiheästi.

Hakemuksen perusteella jäi epäselväksi kuka ottaa tulosten hyödyntämisestä ja jatkokehittämisestä omistajuuden hankkeen jälkeen.

2. Herizon ry: EmpowerHer: Migrant Women's Business Challenge 2023 – 2024

Toteutusaika:	08/2023 – 11/2024
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto (maahanmuutto-yksikö)
Yhteistyötahot muualla:	Helsingiläiset kasvuyritykset, Tech Nordic Advocates
Kokonaiskustannukset:	195 000 euroa, josta innovaatorahaston osuus 69%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €*)	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2023	67 500	30 000	2023	0
2024	67 500	30 000	2024	0
Yht.	135 000	60 000	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

Ohjelman ensimmäinen vaihe keskittyy työelämätaitojen lisäämiseen Suomessa jo oleville kansainvälisille naispuolisille osaajille, jotka ovat muiden kansainvälisten osaajien puolisoita tai/ja opiskelleet suomalaisissa korkeakouluissa. Jatkuva koulutusohjelma sisältää moduuleja, jotka käsittelevät muun muassa LinkedIn-työpajoja, liiketoimintaa, markkinointia ja työelämätaitoja Suomessa. Työelämätaitoja kehitetään yhdessä yritysverkoston kanssa. Yritykset hankitaan sekä Herizonin startup-verkostosta että Business Helsingin ja Talent Helsingin verkostosta. Ensimmäiseen vaiheeseen sisältyy mentorointiohjelma, joka auttaa osaajia kehittämään työelämätaitoja edelleen. Mentorointiohjelma tarjoaa mahdollisuudet verkostoitumiseen ja tietoa siitä miten suomalaiset yritykset toimivat ja miten niissä menestyään.

Ohjelman toinen vaihe keskittyy työnantajayhteistyön kehittämiseen yhteistyössä Business Helsingin kanssa. Vaiheen aikana kontaktoidaan 2000 yritystä, kartoitetaan näiden palvelutarpeet ja järjestetään yrityksille suunnattuja tapahtumia ja palveluita, esimerkiksi alakohtaisia rekrytointitapahtumia yritysten ajankohtaisiin työllistämistarpeisiin kytkeytyen. Lisäksi hanke tarjoaa yritykselle mahdollisuuden kutsua koolle jo palkkaamiensa kansainvälisten työntekijöiden puolisoita saamaan heille kohdennettua työhönvalmennusta. Luomalla yritykselle mahdollisuuden tarjota hankkeen tuottamia palveluita, tämän voidaan arvioida tukevan heillä olemassa olevien työntekijöiden asettautumista ja sitoutumista. Osana työnantajayhteistyötä tuotetaan sosiaalisen median kampanja, jonka tavoitteena on rohkaista yrityksiä palkkaamaan kansainvälisiä osaajia tiimeihinsä. Esimerkiksi helposti lähestyttäviä lyhytvideoita kahvihuonekulttuurista teemalla montaako kieltä kahvihuoneessanne puhutaan.

Kolmas vaihe pyrkii lisäämään kansainvälisten osaajien yrittäjyyttä ja edistämään heidän halukkuuttaan perustaa yrityksiä Suomessa tukemaan olemassa olevien yritysten kasvua. Kolmas vaihe toteutetaan yhdessä suomalaisten yritysten kanssa, jotka ovat kiinnostuneita kansainvälisistä osaajista ja joilla on sisäisiä innovaatiohankkeita, joista voi syntyä uusia yrityksiä. Vaiheen yhteydessä toteutetaan hackathon yhteistyössä työnantajien kanssa syksyn 2023 Slushin aikaan. Vaiheessa 1

syntyneen osaamisen avulla on tarkoitus luoda tässä vaiheessa uutta liiketoimintaa osallistuvissa yrityksissä, eli oppia mitä yritykset tarvitsevat kasvaakseen.

Näin rakennettuna ohjelman tavoitteena on antaa osaajille tarvittavat työelämätaidot, verkostoitua suomalaisten yritysten kanssa ja kasvattaa yrittäjyyden ymmärrystä. Näiden taitojen avulla osaajat voivat menestyä suomalaisessa työelämässä ja mahdollisesti myös perustaa omia yrityksiä Suomessa tulevaisuudessa. Hankekokonaisuus tähtää siihen, että se tulisi osaksi Helsingin kaupungin vuosittaista tukea korkeakoulutetuille kansainvälisille osaajille. Hanke tukee nykyistä Talent Helsinki -hanketta.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Hanke on kaupunkistrategian mukainen ja yksittäisenä palveluna hanke kytkeytyy kaupungin yleisiin tavoitteisiin edistää mahanuuttajien työllistymistä ja integraatiota Helsinkiin. Yksittäisten henkilöiden työllistymisen edistäminen ei itsessään kuitenkaan ole innovaatorahaston käytön periaatteiden mukaista.

Hakemukseen sisältyvän hackathon -konseptin rahoituksen ei arvioitu olevan innovaatorahaston kriteereiden mukainen. Arvioinnissa katsottiin, että osallistuvien yritysten tulisi itse pystyä rahoittamaan hakemuksessa kuvatun kaltaista toimintaa esitettyä laajemmin.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Innovaatorahaston rahoituksen keskeisinä kriteereinä olevat uusien yritysten, uusien työpaikkojen tai uuden liiketoiminnan synnyttäminen eivät ole hankkeen keskiössä. Hankkeessa Helsingin osaamis- ja elinkeinoperustan voitaisiin katsoa kehittyvän vain välillisesti. Hankesuunnitelmassa esitetty yritysten massakontaktointi tapahtuisin pääosin kaupungin puoliso-ohjelman toimesta, mutta Herizon ry toisi tähän mukaan myös omia yrityskontaktejaan. Lisäksi kaupungin puoliso-ohjelma järjestäisi hankkeen kanssa erilaisia tapatumia ja matchmaking-tilaisuuksia, joiden tavoitteena olisi kansainvälisten osaajien työllistyminen suomalaisiin yrityksiin. Tämän tyyppisten ulkoisten palveluiden toteuttaminen tulisi kuitenkin lähtökohtaisesti kilpailuttaa kaupungin toimesta.

Hanke kytkeytyisi tiiviisti Helsingin kaupungin ohjaamaan puoliso-ohjelmaan, jonka tavoitteena on palvella Helsinkiin työllistyneiden ulkomailta tulleiden henkilöiden puolisoita ja auttaa heitä asettautumaan Helsinkiin. EmpowerHer -hankkeen myötä puoliso-ohjelman asiakkaita voitaisiin ohjata Herizon ry:n verkko-opiskelualustalle, jossa he voisivat kehittää osaamistaan ja vahvistaa työllistymismahdollisuuksiaan. Alustan nykyiset moduulit, muun muassa ”Growth Hacking Internship” ovat jo tarjolla ja kehitysprojektin aikana alustalle luotaisiin uusia koulutusmoduuleja ja kehitettäisiin mentorointiohjelmaa vastaamaan Helsingin kaupungin tarpeisiin. Näin hankkeen aikana puoliso-ohjelman yhteyteen kehittyisi uudenlainen työllistymismalli, jonka painopisteenä olisi osallistujien työelämätaitojen vahvistaminen, mutta ohjelma tarjoaisi myös jonkin verran yrittäjyystaitojen kehittämismahdollisuuksia. Hankkeen ehdottamista kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettavista toimenpiteistä ei ole kuitenkaan toistaiseksi sovittu tarkemmin.

Hankkeessa esitetty hackathon -konsepti perustuu siihen, että kehitetään uusia ratkaisuja isojen yritysten toimintaan kytkeytyen. Tätä kautta osallistujat saisivat yhteyksiä mukana oleviin yrityksiin ja pääsisivät kokeilemaan innovaatiotoimintaa pienmuotoisesti. Arvioiden mukaan tällaisen konseptin rahoitus olisi luontevaa tulla pääosin hackathoniin osallistuvilta yrityksiltä itseltään.

Hankkeelle ehdotetussa ohjausryhmässä ei ole lainkaan yritysten edustusta.

Erityinen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä / ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Kansainvälisten osaajien puolisoiden työllistymispalvelut vahvistuisivat jossain määrin hankkeen myötä, mutta hankkeen ei muutoin arvioida synnyttävän erityisen merkittävää lisäarvoa asukkaille palvelujen kehittämisessä tai kaupungin ilmasto- ja kestävyystavoitteiden edistämässä.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Hankkeen vaikuttavuuspotentiaalin ja kerrannaisvaikutusten arvioidaan jäävän pieniksi innovaatorahaston kriteereihin nähden. Innovaatorahaston rahoituksen keskeisinä kriteereinä olevat uusien yritysten, uusien työpaikkojen tai uuden liiketoiminnan synnyttäminen eivät ole hankkeen fokuksessa.

Hankkeen päätavoite, erityisesti kansainvälistäustaisten osaajien puolisoiden sekä opiskelijoiden, työllistyminen olemassa oleviin työpaikkoihin, on sinänsä kannatettava mutta se ei kuitenkaan ole innovaatorahaston vaikuttavuuskriteerien keskiössä.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Hakemus on sisällöltään jokseenkin jäsentymätön mutta hakijalta on arviointiprosessin aikana saatu tarkennuksia. Hakijan arvioidaan olevan uskottava toimija, jonka toiminnalla on tähän mennessä ollut hyviä tuloksia. Yhdistys on ilmoituksensa mukaan reilun vuoden aikana kouluttanut 112 henkilöä, joista 95% on solminut vakituisen työsuhteen. Toimijalla on laajat verkostot.

Hankkeen budjetti muodostuu lähes kokonaan palkkakuluista. Hankkeeseen palkattaisiin kaksi henkilöä, joiden työpanoksella hanke toteutettaisiin. Rahoitus menisi arvion mukaan osittain yhdistyksen perustoiminnan kehittämiseen.

Innovaatorahastolta haetun rahoituksen osuus hankkeen budjetista on liian korkea, 69%. Yleisesti ottaen yksityisellä rahoituksella tulisi olla suurempi rooli hankkeessa, kun tavoitteena on nimenomaan henkilöstön rekrytointi yrityksiin.

Yhteenveto:

Hankkeen painopiste on yksittäisten henkilöiden työllistymisen edistämässä, joka ei ole innovaatorahaston käytön periaatteiden mukaista rahoitettavaa toimintaa. Hankkeella voidaan kuitenkin katsoa olevan epäsuoria vaikutuksia elinkeinoperustan luomiseen, jos helsinkiläiset yritykset työllistäisivät kansainvälisiä osaajia nykyhetkeä laajemmin ja kehittävät liiketoimintaansa sen ansiosta.

3. SILTA Ventures ry: SILTA

Toteutusaika:	8/2023 – 12/2024
Yhteistyötahot kaupungilla:	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto
Yhteistyötahot muualla:	Silta ry:n kummiverkoston toimijat, lahjoittajat
Kokonaiskustannukset:	308 500 euroa, josta innovaatorahaston osuus 21%

Rahoitustarve	Innovaatorahasto, €	Muu rahoitus, €*) Vahvistamatta!	Rahoitusesitys	Innovaatorahasto, €
2023	-	29 750	2023	-
2024	65 000	213 750	2024	0
Yht.	65 000	243 500	Yht.	0

Hankkeen kuvaus

SILTA on ohjelma, joka vie Suomen lupaavimpia alkuvaiheen startup-yrittäjiä (6–9 yrittäjää/ohjelma) San Franciscon Piilaakson alueelle rakentamaan yrityksiään kolmeksi kuukaudeksi. Ohjelma tarjoaa yrittäjille mahdollisuuden validoida liiketoimintaansa Yhdysvaltojen markkinoilla ja oppia kasvuyrityksen rakentamisesta maailman suurimmasta startup-ekosysteemistä tarjoamalla lennot, asumisen ja ohjelman San Francisco Bay Area alueelta. Hankkeen tarkoituksena on systematisoida Piilaakson vaikutus Suomen lupaavimpien yrittäjien keskuuteen, jonka seurauksena ohjelman on tarkoitus luoda Suomeen entistäkin kyvykkäämpiä ja kansainvälisesti kunnianhimoisempia yrittäjiä ja luoda näiden yrittäjien välille tiivis yhteisö.

Hankkeen toteutus on monivaiheinen, mikä jakautuu tiettyihin työkanaviin, joita ovat 1) kumppanuudet ja rahoitus, 2) operaatiot, 3) ohjelma, 4) markkinointi ja 5) tiiminvetäminen. Konkreettisia esimerkkejä tehtävistä ovat rahoituksen kerääminen, tapahtumasarjan järjestäminen, markkinoinnin toteuttaminen ja valintaprosessin läpivieminen. Itse ohjelma keskittyy fasilitoimaan yrittäjien matkan, auttamaan heitä tavoitteiden asettamisessa ja pääsemään tavoitteisiinsa. SILTA tarjoaa osallistujille mahdollisuuden luoda verkostoa sekä Piilaaksossa että Suomen yrittäjyyskentässä. Ohjelman jälkeen osallistuvat palaavat Suomeen SILTA-alumneina. Pyrkimyksenämme on luoda mm. yhteisötapahtumien kautta alumniverkosto poikkeuksellisen lahjakkaista yrittäjistä, jotka luovat yhdessä suurempaa vaikuttavuutta.

Hakija korvamerkitsee kolme paikkaa Helsingin ekosysteemille. Kolme kriteerit täyttävää yrittäjää valitaan ohjelmiin seuraavista tahoista; Health Incubator Helsinki, UrbanTech Helsinki, Helsinki Education Hub ja Business Helsinki Accelerator. Useammankin kuin kolmen helsinkiläisen yrittäjän on mahdollisuus päästä osallistumaan ohjelmaan normaalisiti hakuprosessin kautta.

Päätöksen perustelut

Rahaston sääntöjen ja periaatteiden sekä kaupunkistrategian mukaisuus:

Helsinkiläisten alkuvaiheen yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen ovat sinänsä kaupungin strategian mukaisia toimintoja. Hakemuksessa kuvattu konsepti ei kuitenkaan ole uusi, vaan valmiiksi kehitetyn mallin toteuttamista ja pienmuotoista kehittämistä. On hyvä, että tiedetään mallin toimivuus,

mutta innovaatorahastosta ei ole perusteltu rahoittaa niin sanottua operatiivista toimintaa. Hankkeessa kehitetään tosin muutamia uusia moduuleja.

Silta ry:n tavoitteena on myydä suomalaisille korkeakouluille ja muille toimijoille paikkoja ohjelmaan. Innovaatorahastolle jätetyssä hakemuksessa luvataan korvamerkitä vähintään kolme paikkaa helsinkiläisille yrityksille. Tietyllä tapaa siis ”ostetaan” kolmelle yritykselle paikat, mikä ei arvioida olevan innovaatorahaston tarkoitus. Suurin osa hankkeen kustannuksista menisi Silicon Valleyssa sijaitsevan talon vuokratuluihin. Toiminnan rahoittamiselle löytynee muitakin instrumentteja kuin innovaatorahasto esimerkiksi valtion suunnalta.

Elinkeinoperustan ja sitä tukevan osaamisperustan luominen:

Helsingin elinkeino- ja osaamisperustan luominen arvioidaan jäävän hankkeessa vain rajalliseksi. Hanke tuo toki osaltaan lisän Piilaakso-yhteyteen helsinkiläisille yrityksille. Yhdysvaltoihin matkalle pääsee kuitenkin vain 6-9 yrittäjää Suomesta. Mukaan valituille toimijoille kokemus voi todennäköisesti olla hyvinkin antoisa, mutta hankittu osaaminen ja saadut kontaktit eivät arvioiden mukaan hyödytä Helsingin elinkeinoperustaa kovin laajasti tai suoraan.

Hakemuksessa esitetään uutena toimintona valmennusohjelmaa kansainväliseen Y Combinator kiihdyttämöön, johon pääseminen takaa 0,5 miljoonan euron investoinnin yritykselle. Pääsy Y Combinatoriin on erittäin kilpailtua ja ohjelma tarjoaa itse todella hyvät ohjeet ja aineistot hakijoille. Valmennusohjelman ei arvioida tuovan suurta lisäarvoa.

Erittynen lisäarvo asukkaille ja palvelujen kehittämisessä / ilmasto- ja kestävyystavoitteissa:

Hankkeen ei arvioida tuovan suoraan merkittävää lisäarvoa asukkaille ja palvelujen kehittämiselle tai ilmasto- ja kestävyystavoitteissa.

Vaikuttavuuspotentiaali:

Hankkeen vaikuttavuus innovaatorahaston kriteerien ja Helsingin ekosysteemin kannalta arvioidaan jäävän rajallisiksi. Silta ry:n tavoitteena on luoda vuoteen 2030 mennessä 60-100 yrityksen alumniverkosto, jonka yhteen laskettu liikevaihto on 0,5 miljardia euroa ja jonka puitteissa toimii 5.000 työpaikka. Tämä tavoite lisää toiminnan vaikuttavuutta, mutta tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava resursointi on epäselvä. Alumniverkosto on toistaiseksi vielä hyvin pieni, kun ohjelmaa on toteutettu vasta kolme kertaa.

Tulee olemaan vaikea todentaa hankkeen puitteissa toteutetun matkan vaikutusta yritysten kasvuun ja menestymiseen. Yrityksen kehityksen näkökulmasta vaikuttavuus riippuu hyvin paljon valittavista yrityksistä ja siitä kuinka oikea-aikaista matkalle lähtö heille on. Osallistujille ohjelma on varmasti inspiroiva kokemus ja on ymmärrettävää, että Silicon Valleyn kokeneet haluavat jakaa tämän kokemuksen myös muille. Hankkeen kohderyhmänä on koko suomen startup-kenttä, joten hyöty ei kohdistu pelkästään helsinkiläisiin toimijoihin.

Toteutettavuus ja muut arviointikriteerit ja huomiot:

Hakemus on selkeä ja konkreettinen ja toteuttajataho on uskottava. Matkaan osallistuvilta yrityksiltä vaadittava 700 euron omarahoitusosuus arvioidaan kutoenkin olevan liian pieni, eli osallistujien tulisi itse pystyä kantamaan suuremman vastuun kustannuksista. Budjetissa on melko vähän varauduttu muihin kuluihin kuin lentoihin ja majoitukseen. Tällaiset kulut ei arvioida kuuluvan näin suurelta osin innovaatorahaston periaatteiden mukaisiin kriteereihin. Hankkeen rahoitus on kokonaisuudessaan epävarmalla pohjalla ja suurin osa budjetissa näkyvästä muusta rahoituksesta on vielä vahvistamatta. Epävarmaksi jää, saadaanko hankkeen tulokset jalkautettua kovinkaan vahvasti Helsingin ekosysteemiin.

Yhteenveto:

Vaikka hakemuksessa esitetty toiminta on itsessään kannatettava, hankkeen vaikuttavuus innovaatorahaston kriteerien ja Helsingin ekosysteemin kannalta arvioidaan jäävän liian rajallisiksi. Mukaan valitulle 6-9 toimijalle kokemus voi todennäköisesti olla hyvinkin antoisa, mutta hankittu osaaminen ja saadut kontaktit eivät arvioiden mukaan hyödyttäisi Helsingin elinkeinoperustaa kovin laajasti. Osallistajat tulisivat myös muualta kuin Helsingistä, mutta kolme paikka korvamerkittäisiin helsinkiläisille yrittäjille.

Hakemuksessa kuvattu konsepti ei ole uusi, vaan valmiiksi kehitetyn mallin toteuttamista ja pienmuotoista kehittämistä. Hankkeessa toteutetaan muun muassa uutta valmennusohjelmaa kansainväliseen Y Combinator kiihdyttämöön hakeville. Tämän ei arvioida tuovan suurta lisäarvoa, sillä kiihdyttämön hakijoille löytyy jo nyt todella hyvät aineistot.

Silta ry:n pitkäaikainen tavoite luoda Suomeen ohjelman läpikäyneiden alumniverkosto lisää toiminnan vaikuttavuutta. Hankkeen rahoitus on kuitenkin kokonaisuudessaan epävarmalla pohjalla ja suurin osa budjetissa näkyvästä muusta rahoituksesta on vielä vahvistamatta. Suurin osa kustannuksista kohdistuu Piilaaksossa sijaitsevan talon vuokrakuluihin ja osallistujien lentolippuihin. Toiminnan rahoittamiselle löytynee muitakin instrumentteja kuin innovaatorahasto esimerkiksi valtion suunnalta.